

Chambre des Représentants		Kamer der Volksvertegenwoordigers	
		N° 31	
Session de 1939-1940	SEANCE du 6 décembre 1939	VERGADERING van 6 December 1939	Zittingsjaar 1939-1940

PROJET DE LOI

complétant l'article 64 du Code civil et l'article 4 de la loi coordonnée sur la nationalité, et accordant un nouveau délai pour recouvrer la nationalité belge aux femmes qui l'ont perdue par suite de leur mariage avec un étranger ou par suite de l'acquisition par leur mari d'une nationalité étrangère.

EXPOSE DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

Le régime établi par la loi coordonnée par l'arrêté royal du 14 décembre 1932, en ce qui concerne la nationalité de la femme mariée, a pour base le principe que le mariage détermine la nationalité de la femme. En conséquence, l'étrangère épousant un Belge, acquiert la nationalité belge, à moins qu'elle n'y renonce dans les six mois du mariage (art. 4 de cette loi).

Du chef de cette accession automatique à la nationalité belge, l'application de la législation sur la police des étrangers souffre des entraves éminemment contraires à l'ordre public et d'une flagrante immoralité.

Il est établi que de nombreuses étrangères ne voient dans le mariage avec un Belge que le moyen d'éviter que soit prise à leur égard une mesure d'éloignement du royaume.

Déjà la preuve en fut rapportée au Sénat lors de la discussion de la loi du 30 juillet 1934 sur la déchéance de la nationalité. (Voyez *Pasinomie*, 1934, p. 296, col. 2.) Depuis, l'existence de cet abus a frappé de nombreuses autorités, et l'officier de l'état civil de Bruxelles a même cru devoir y attirer l'attention de ses collègues (lettre du 20 janvier 1939, *Revue de l'Administration*, 1939, p. 67).

WETSONTWERP

waarbij artikel 64 van het Burgerlijk Wetboek en artikel 4 van de samengeschakelde wet op de nationaliteit worden aangevuld en waarbij aan de vrouwen die, ten gevolge van hun huwelijk met een vreemdeling of doordat hun echtgenoot een vreemde nationaliteit heeft verworven, de Belgische nationaliteit hebben verloren, een nieuwe termijn wordt toegestaan om de Belgische nationaliteit te herkrijgen.

MEMORIE VAN TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEEREN,

Het stelsel dat door de bij het Koninklijk besluit van 14 December 1932 samengeschakelde wet is ingevoerd geworden op het stuk van de nationaliteit van de gehuwde vrouw, steunt op het beginsel dat het huwelijk de nationaliteit van de vrouw bepaalt. Een vreemdelinge die met een Belg huwt, verwerft bijgevolg de Belgisch nationaliteit, tenware zij, binnen zes maanden na het huwelijk, van de Belgische nationaliteit zou afzien (art. 4 van die wet).

Die automatische verwerving van de Belgische nationaliteit brengt mede dat de toepassing van de wetsbepalingen op de vreemdelingenpolitie op moeilijkheden stuit, die in de hoogste mate met de openbare orde strijdig zijn en opvallend tegen de moraal indruisen.

Het is gebleken dat talrijke vrouwen van vreemde nationaliteit een huwelijk met een Belg enkel beschouwen als een middel om te voorkomen dat een uitwijzingsmaatregel te haren opzichte zou worden genomen.

Het bewijs hiervan werd reeds geleverd tijdens de gesprekkingen die in den Senaat werden gevoerd omtrent de wet van 30 Juli 1934 betreffende de vervallenverklaring van den staat van Belg (zie *Pasinomie*, 1934, bl. 296, kol. 2). Dat dit misbruik inderdaad voorkomt, is sedertdien aan talrijke overheden opgevallen, en de ambtenaar van den burgerlijken stand van de stad Brussel heeft het zelfs noodig geoordeeld er de aandacht van zijn collega's op te vestigen (schrijven van 20 Januari 1939, *Revue de l'Administration*, 1939, bl. 67).

A ce sujet le comité permanent du conseil de législation qui a rédigé le projet de loi que le Gouvernement soumet à vos délibérations, s'exprime comme suit :

« Ces mariages sont fictifs, étant contractés par des personnes qui n'entendent pas exercer les droits ni accepter les devoirs qui résultent du mariage, qui n'entendent pas tisser ce lien fait, suivant la juste expression de Laurent, de l'union des âmes et de l'union des corps, mais veulent simplement faire échapper la prétendue épouse à une législation de police.

» L'accord qu'elles ont exprimé devant l'officier de l'état civil n'était pas dans leur volonté et l'objet de leur accord réel, à savoir l'échec à une législation de police, était soustrait par la disposition de l'article 6 du Code civil, à l'autonomie de cette volonté : ce qu'elles ont dit qu'elles voulaient, elles ne le voulaient pas ; ce qu'elles ont voulu, en réalité, elles ne le pouvaient pas ; elles n'ont donc rien fait ; le prétendu mariage n'existe pas légalement.

» Il n'y a là qu'un subterfuge frauduleux : l'étrangère sous l'apparence de l'état de mariage tente de se procurer le bénéfice d'un des effets de cet état. Les lois dont elle fausse ainsi l'application, organiques de l'institution du mariage et sur la police des étrangers, sont édictées en vue de l'existence même de l'Etat et pour le bien de la chose publique (Cass., 21 avril 1921, *Pas.*, 1921, I, 338), sont des lois de sauvegarde ou de salut public (concl. de M. le Procureur Général Terlinden, pour Cass., 12 mai 1922, *Pas.*, 1922, I, 296), c'est-à-dire de ces lois d'ordre public, dont l'article 46 de la loi du 20 avril 1810 confie l'exécution et la protection à la vigilance des Parquets (arrêt et conclusions précitées).

» A l'étrangère frappée d'un arrêté d'expulsion et poursuivie du chef de rupture de ban, mais se prévalant de sa nationalité de belge prétendument acquise ainsi par un mariage fictif, il semble bien que le ministère public pourrait opposer l'inanité de cette nationalité (app. Bruxelles, 18 avril 1905; *Pas.*, 1905, II, 161 et la note) et que le juge correctionnel serait le juge de ce moyen (argt. Cass., 18 avril 1910, *Pas.*, 1910, I, 190; app. Bruxelles, 26 octobre 1927, *Rev. de dr. pénal*, 1928, 230; le pourvoi contre cet arrêt a été déclaré non recevable le 20 avril 1928, *Pas.*, 1928, I, 81).

» Mais cette procédure ne constitue pas, en pratique, un remède pleinement efficace à l'abus signalé. »

Un remède efficace, déjà des pays voisins l'ont cherché.

Aan deze kwestie heeft het Vast Comité van den Raad van Wetgeving — dat den tekst heeft opgesteld van het wetsontwerp dat de Regeering de eer heeft U ter besprekking voor te leggen —, de volgende beschouwingen vastgeknoopt :

« Die huwelijken zijn fictieve huwelijken daar zij zijn aangegaan door personen die niet van zins zijn de aan het huwelijk verbonden rechten uit te oefenen, noch de er uit voortvloeiende verplichtingen te aanvaarden, die er niet op gesteld zijn dien band tot stand te brengen die, zooals Laurent het zeer juist heeft gezegd, gesmeed wordt door de vereening der harten en de lichamelijke vereening; hun bedoeling is gewoon de zoogezegde echtgenoot te onttrekken aan politieele verordeningen.

» De door hen ten overstaan van den ambtenaar van den burgerlijken stand betuigde instemming beantwoordde niet aan wat in hun bedoeling lag; en wat zij in werkelijkheid bedoelden, namelijk een politieelen maatregel te ontduiken, wordt, ingevolge de bepaling van artikel 6 van het Burgerlijk Wetboek, geplaatst buiten het bereik van die wilsuiting : wat zij beweerden te willen, wilden zij niet; wat zij in de werkelijkheid wilden bereiken, mochten zij niet willen; zij hebben dus niets gedaan; het zoogezegde huwelijk bestaat wettelijk niet.

» Een bedrieglijke uitvlucht was het, niet anders : onder het mom van den huwelijken staat trachten die vreemde vrouwen zich het voordeel toe te eischen van een der gevolgen van dien staat. De wetten waarvan zij zoodoende de toepassing verdraaien, namelijk de organieke wetten betreffende het instituut van het huwelijk en de wetten betreffende de vreemdelingenpolitie, werden uitgevaardigd met het oog op het bestaan zelf van den Staat en in het belang van het algemeen welzijn (Verbr. 21 April 1921, *Pas.*, 1921, I, 338); het zijn wetten tot heil en tot bescherming van den Staat (conclusiën van Procureur-Generaal Terlinden, voor Verbreking, 12 Mei 1922, *Pas.*, 1922, I, 296); zij behoren namelijk tot die wetten die de openbare orde aanbelangen en waarvan de tenutvoerlegging en de naleving aan de waakzame zorg van de Parketten zijn opgedragen (arrest en conclusie als bovenvermeld).

» Tegen de vreemdelinge ten opzichte van wie een uitdrijvingsbesluit is getroffen en die vervolgd wordt ter zake van banbreuk, maar die zich beroept op den staat van Belg dien zij zoogezegd zou hebben verworven door een fictief huwelijk, lijkt het Openbaar Ministerie wel degelijk de onwezenlijkheid van dien staat te kunnen tegenwerpen (Beroep, Brussel, 18 April 1905, *Pas.*, 1905, II, 161 alsmede de nota) en de correctionele rechtbank lijkt het rechtscollege te zijn dat over dit rechtsmiddel zal hebben te beschikken (argument Verbr., 18 April 1910, *Pas.*, 1910, I, 190; Hof van beroep Brussel, 26 October 1927, *Revue de Droit pénal*, 1928, 230); een tegen dit arrest ingestelde voorziening is op 20 April 1928 niet-ontvankelijk verklaard geworden (*Pas.*, 1928, I, 81).

» Maar deze procedure is, in de praktijk, geen volledig doeltreffend middel gebleken om het aangeklaagde misbruik te keer te gaan. »

Naar dat werkelijk doeltreffend middel hebben andere naburige landen reeds uitgezien.

En France, le décret-loi du 12 novembre 1938 porte que l'étrangère qui épouse un Français ne devient française que moyennant une déclaration d'option qui doit être soumise au Garde des sceaux. Les 17 et 23 mai dernier, la Chambre luxembourgeoise a voté un projet de loi suivant lequel le mariage avec un Luxembourgeois n'ouvre plus à la femme étrangère qu'une faculté d'option; l'option est soumise à l'agrément du Ministre de la Justice.

Appliqué à la loi belge sur la nationalité, le système de l'option obligatoire de la femme qui épouse un Belge, autre qu'il est le contre-pied du principe traditionnel de notre législation, présente de nombreux inconvénients pratiques et, en réalité, ne se justifierait qu'à l'égard des contractants de mariages fictifs. Pour se protéger contre eux, la loi créerait à tous les contractants de mariages de bonne foi, certes les plus nombreux, une situation qu'il n'est pas équitable de leur imposer.

**

Pourquoi l'abus se produit-il? Pourquoi le mariage de l'étrangère fait-il échec à la législation de police des étrangers? Parce que l'administration de la sûreté publique n'est avisée du projet de mariage par l'officier de l'état civil qu'au moment où celui-ci est requis de procéder à la publication; eu égard au court délai — dix jours — qui sépare celle-ci du mariage, le temps fait défaut à l'administration pour prendre et notifier la mesure appropriée.

Que le temps nécessaire soit accordé, que la mesure puisse être prise régulièrement et notifiée avant le mariage et que dès que la mesure a été prise avant le mariage, la prétendue épouse n'acquière plus automatiquement la nationalité belge, l'abus disparaîtra dans la plupart des cas.

C'est l'objet des deux premiers articles du projet. D'après l'article 1er le délai de dix jours qui, aux termes de l'article 64 du Code civil, doit exister entre la publication et la célébration du mariage est porté à trente jours, sauf la faculté reconnue au Procureur du Roi par l'article 169 du Code civil modifié par l'article 7 de la loi du 26 décembre 1891, d'accorder, pour des causes graves, la dispense de la publication et de tout délai.

En vertu de l'article 2 du projet, lorsqu'au moment de son mariage avec un Belge, l'étrangère fait l'objet d'un

In Frankrijk bepaalt de decreet-wet van 12 November 1938 dat de vreemdelinge die met een Franschman huwt enkel Fransch onderhoorige wordt mits een verklaring van nationaliteitskeuze die aan den Minister van Justitie dient te worden onderworpen. Op 17 en op 23 Mei II. heeft het Parlement van het Groot-Hertogdom Luxemburg zijn goedkeuring gehecht aan een wetsontwerp naar luid van hetwelk een vreemdelinge, door haar huwelijk met een Luxemburger, nog slechts het recht zal verkrijgen om de nationaliteit van haar man aan te vragen; deze aanvraag moet den Minister van Justitie ter inwilliging worden voorgelegd.

Het stelsel dat er in zou bestaan de nationaliteitskeuze verplichtend te stellen voor de vrouwen die met een Belg trouwen zou, toegepast binnen het kader van de Belgische wet op de nationaliteit, niet alleen regelrecht indruischen tegen de traditionele beginselen van onze nationale wetgeving, maar tevens talrijke bezwaren van praktischen aard bieden en zou in de werkelijkheid slechts te verantwoorden zijn ten opzichte van degenen die fictieve huwelijken aangaan. Om zich tegen deze personen te beschermen zou de wet ten opzichte van degenen die te goeder trouw een huwelijk hebben aangegaan — en deze zijn ongetwijfeld de groote meerderheid — een toestand in het leven roepen waaraan het niet billijk zou zijn die personen te onderwerpen.

**

Waarom doet zich dat misbruik voor? Waarom gaat het huwelijk van een niet-Belgische vrouw in tegen de wetsbepalingen betreffende de vreemdelingenpolitie? Omdat het bestuur van de Openbare Veiligheid slechts dan door den ambtenaar van den burgerlijken stand van het voorgenomen huwelijk op de hoogte wordt gebrachtwanneerdeze ambtenaar is gevorderd geworden het huwelijk af te kondigen; om reden van den korte duur van den tijd — tien dagen namelijk — die moet verlopen tusschen de huwelijksof kondigingen en het huwelijk zelf, heeft bedoeld Bestuur niet den noodigen tijd om den passenden maatregel te nemen en aan te zeggen.

Zoo de noodige tijd wordt toegestaan, zoo de maatregel regelmatig kan worden genomen en vóór het huwelijk kan worden aangezegd, zoo de zoogezegde echtgenoot, — mits de maatregel vóór het huwelijk getroffen zij — niet meer automatisch den staat van Belg verkrijgt, zal het misbruik in het meerendeel van de gevallen ophouden.

Dat is het doel van de eerste twee artikelen van het ontwerp. Volgens artikel 1 van het ontwerp wordt de termijn van tien dagen die, naar luid van artikel 64 van het Burgerlijk Wetboek, moet verlopen tusschen de afkondiging van het huwelijk en de voltrekking er van, op dertig dagen gebracht, met dien verstande dat, zooals is voorzien bij artikel 169 van het Burgerlijk Wetboek, gewijzigd bij artikel 7 van de wet van 26 December 1891, het den procureur des Konings steeds zal vrij staan, om gewichtige redenen, van de afkondiging en van elken termijn vrijstelling te verleenen.

Krachtens artikel 2 van het ontwerp, zal een vreemdelinge, indien op het oogenblik van haar huwelijk met een

arrêté d'expulsion ou d'une mesure de renvoi du territoire, elle n'acquiert la nationalité belge que si, dans un délai déterminé, elle déclare vouloir l'acquérir, et à condition que cette déclaration soit reconnue sincère par les tribunaux, conformément à la procédure établie par l'article 10 de la loi sur la nationalité pour les options de patrie. Restreint à ce cas, le régime de l'acquisition de la qualité de Belge soumise à une déclaration agréée échappe aux critiques formulées ci-dessus et se justifie pleinement parce que, dans ce cas, en pratique, le mariage n'est le plus souvent qu'un mariage fictif.

Il est vrai que l'abus restera possible dans l'hypothèse d'un mariage contracté à l'étranger, conformément à la loi du lieu, sans publication en Belgique.

Mais cette insuffisance du régime proposé constitue un inconvénient qui paraît ne pas devoir se réaliser fréquemment en pratique et qui est bien moindre que ceux du régime de l'acquisition de la qualité de Belge par option, appliquée à toute étrangère épousant un Belge. Il restera d'ailleurs, pour ces cas exceptionnels, le recours à la procédure en déclaration d'inexistence du mariage, ainsi que cela a été exposé plus haut.

L'étrangère épouse d'un étranger acquiert encore la qualité de Belge lorsque son mari devient Belge par option (art. 4 de la loi de 1932) ou par naturalisation (art. 15 de la même loi). Pratiquement cette acquisition ne peut mettre en échec la législation de police des étrangers, l'administration ayant les moyens d'être avisée, en temps utile, avant que l'agrément de l'option du mari ne confère aux époux la nationalité belge ou avant que l'agrément de la déclaration exigée de la femme par l'article 15 précité, ne lui fasse acquérir cette nationalité.

L'article 3 du projet s'inspire d'une disposition transitoire de la loi du 15 octobre 1932.

En vertu de la loi coordonnée, la femme belge qui, par son mariage avec un étranger ou par le fait que son mari acquérait une nationalité étrangère devient étrangère, perd la qualité de Belge. Toutefois, il lui est loisible de conserver cette nationalité à la condition de déclarer, dans le délai de six mois, fixé par l'article 18, 3e, 2e alinéa, que telle est bien son intention.

Souvent mal documentées, de nombreuses femmes ont perdu la qualité de Belge pour n'avoir pas, dans les délais imposés, souscrit une déclaration conservatoire de nationalité. De toute part, elles demandent de pouvoir reprendre leur nationalité originelle.

Belg, een uitdrijvingsbesluit of een uitwijzingsmaatregel te haren opzichte is getroffen, slechts den staat van Belg verwerven indien zij, binnen een bepaalde termijn, verklaart dien staat te willen verwerven en op voorwaarde dat die verklaring rechtzinnig wordt erkend door de rechtbanken, overeenkomstig de procedure die door artikel 10 van de wet op de nationaliteit is voorzien voor de nationaliteitskeuze. Mits het beperkt blijft tot dat geval, zal het regime volgens hetwelk de staat van Belg slechts zal verworven worden na de inwilliging van de verklaring van nationaliteitskeuze, ontsnappen aan de zoeven er tegen aangevoerde bezwaren, en is het ten volle gewettigd omdat, in dat geval, het huwelijk feitelijk meestal slechts een fictief huwelijk is.

Het misbruik zal weliswaar mogelijk blijven in het geval dat het huwelijk in het buitenland wordt aangegaan overeenkomstig de wet van de plaats, zonder dat het in België wordt afgekondigd.

Maar die onvolkomenheid van de voorgestelde regeling is een bezwaar waarmee in de werkelijkheid niet al te dikwijls zal hoeven afgerekend te worden, en dat van minder belang is dan de bezwaren die verbonden zijn aan het stelsel volgens hetwelk elke vreemdelinge die met een Belg huwt, den staat van Belg door keuze verkrijgt. Voor die uitzonderingsgevallen zal het trouwens altijd mogelijk zijn de procedure in te stellen die er toe strekt het huwelijk voor niet-bestante te doen verklaren, zoals boven werd uiteengezet.

De vreemdelinge die met een Belg is getrouwed verwerft eveneens den staat van Belg wanneer haar man Belg wordt door nationaliteitskeuze (art. 4 van de wet van 1932) of door naturalisatie (art. 15 van dezelfde wet). Feitelijk kan die verwerving van den staat van Belg de toepassing van de wetsbepalingen op de vreemdelingenpolitie niet in den weg staan, aangezien de administratie over de noodige middelen beschikt om tijdig te worden voorgelicht vooraleer de echtgenoot de Belgische nationaliteit verkrijgt door de inwilliging van de door den echtgenoot gedane nationaliteitskeuze, of vooraleer de vrouw die nationaliteit verwerft door de inwilliging van de verklaring die bij artikel 15 van bedoelde wet van haar wordt vereischt.

Artikel 3 van het ontwerp leunt aan bij een overgangsbepaling van de wet van 15 October 1932.

Wordt vreemdelinge en verliest den staat van Belg, krachtens de samengeschakelde wet, de Belgische vrouw die, door haar huwelijk met een vreemde nationaliteit mocht hebben verworven. Zij kan evenwel die nationaliteit behouden mits zij, binnen den termijn van zes maanden, zoals bepaald is bij artikel 18, 3^e, tweede alinea, verklaart dat het inderdaad haar inzicht is die nationaliteit te behouden.

Dikwijs omdat zij slecht waren voorgelicht, hebben vele vrouwen den staat van Belg verloren door het feit dat zij niet, binnen de vastgestelde termijnen, een verklaring hebben ondertekend die er toe strekte haar de Belgische nationaliteit te laten behouden. Van overal komen er verzoeken toe waarbij die vrouwen vragen haar oorspronkelijke nationaliteit te kunnen herkrijgen.

C'est pourquoi le Gouvernement, qui a déjà été amené antérieurement à proposer aux Chambres divers projets accordant à ces femmes la faveur de recouvrer la nationalité belge en dehors des délais prévus à l'article 18, 3°, ou 19, 3°, de la loi coordonnée (voir lois des 4 août 1926 et 15 octobre 1932), vous propose, au moment où se ressent plus particulièrement l'attachement que l'on porte à sa nationalité d'origine, de leur accorder satisfaction.

Le Ministre de la Justice,

E. SOUDAN.

Dat is de reden waarom de Regeering die reeds vroeger de gepaste aanleiding vond om in het Parlement ontwerpen in te dienen die er toe strekten aan die vrouwen de gelegenheid te geven de Belgische nationaliteit te herkrijgen zonder inachtneming van de termijnen die voorzien zijn bij de artikelen 18, 3°, of 19, 3°, van de samengeschakelde wet, (zie de wetten van 4 Augustus 1926 en 15 October 1932), U thans voorstelt, nu de gehechtheid voor de oorspronkelijke nationaliteit bijzonder scherp wordt aangevoeld, haar op dat gebied voldoening te schenken.

De Minister van Justitie,

E. SOUDAN.

PROJET DE LOI

LEOPOLD III,

Roi des Belges,

A tous, présents et à venir, SALUT!

Sur la proposition de Notre Ministre de la Justice,

Nous AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Notre Ministre de la Justice est chargé de présenter en Notre nom, aux Chambres législatives, le projet de loi dont la teneur suit :

ARTICLE PREMIER.

La phrase suivante est ajoutée à l'article 64 du Code civil, modifié par l'article 2 de la loi du 26 décembre 1891 :

« Il ne peut être célébré avant le trentième jour si la future épouse n'a pas la nationalité belge ».

ART. 2.

Les dispositions suivantes sont ajoutées à l'article 4 de la loi du 15 mai 1922, modifié par les articles 12 de la loi du 4 août 1926 et 1er de la loi du 15 octobre 1932 :

« L'étrangère qui, au moment de son mariage avec un Belge, fait l'objet d'un arrêté d'expulsion ou d'une mesure de renvoi du territoire, n'acquiert la nationalité belge que si, dans les six mois à partir du jour du mariage, elle déclare son intention de bénéficier de la disposition du 1er alinéa du présent article.

» En Belgique ou dans la Colonie, la déclaration est soumise aux formalités et à l'agrément prévues par l'article 10.

» A l'étranger, la déclaration est faite devant l'agent diplomatique ou consulaire de Belgique du lieu où le mariage a été célébré. Il en est dressé acte dans les registres mentionnés à l'article 22, et une enquête est aussitôt effectuée sur l'idonéité de la déclarante. Le dossier est transmis, sans délai, au Parquet du tribunal de première instance de Bruxelles, pour être soumis au tribunal conformément aux alinéas 4 et suivants de l'article 10. »

WETSONTWERP

LEOPOLD III,

Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomenden, HEU!

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie,

WIJ HEBBEN BESLOTEN EN WIJ BESLUITEN :

Onze Minister van Justitie is gelast in Onzen Naam bij de Wetgevende Kamers het ontwerp van wet in te dienen waarvan de tekst volgt :

EERSTE ARTIKEL.

Aan artikel 64 van het Burgerlijk Wetboek, gewijzigd bij artikel 2 van de wet van 26 December 1891, wordt de volgende zin toegevoegd :

« Het mag niet voltrokken worden vóór den dertigsten dag indien de toekomende echtgenote de Belgische nationaliteit niet bezit ».

ART. 2.

Aan artikel 4 van de wet van 15 Mei 1922, gewijzigd bij artikel 12 van de wet van 4 Augustus 1926 en artikel 1 van de wet van 15 October 1932 worden de volgende bepalingen toegevoegd :

« De vreemdelinge ten opzichte van wie, op het ogenblik van haar huwelijk met een Belg, een uitdrijvingsbesluit of een maatregel tot uitwijzing uit het Land is getroffen, verwerft enkel den staat van Belg indien zij, binnen zes maanden te rekenen van den dag van het huwelijk, verklaart het voordeel te willen genieten van de bepaling van de eerste alinea van dit artikel.

» In België of in de Kolonie, is de verklaring onderworpen aan de formaliteiten en aan de inwilliging die voorzien zijn bij artikel 10.

» In het buitenland wordt de verklaring afgelegd vóór den diplomatieken of consulaire agent van België van de plaats waar het huwelijk is voltrokken geworden. Zij wordt geakteerd in de bij artikel 22 vermelde registers, en onmiddellijk wordt een onderzoek ingesteld naar de geschiktheid van de aangeefster. Het dossier wordt onverwijd overgemaakt aan het parket van de rechtbank van eersten aanleg te Brussel, om aan de rechtbank te worden onderworpen overeenkomstig de 4e alinea en volgende van artikel 10. »

ART. 3.

Les femmes belges qui ont perdu la qualité de Belge par suite de leur mariage avec un étranger ou par suite de l'acquisition d'une nationalité étrangère par leur mari, sont admises, dans le délai de trois années à compter du jour de la mise en vigueur de la présente loi, à recouvrer la nationalité belge par une déclaration faite dans les formes de l'article 22 de la loi du 15 mai 1922.

Le bénéfice du présent article sera refusé aux femmes qui n'étaient devenues Belges que par un premier mariage, et, aussi longtemps que la convention franco-belge, du 12 septembre 1928, approuvée par la loi du 7 mai 1929 restera en vigueur, aux femmes belges devenues françaises par application de cette convention, à moins, dans ce dernier cas, que le mariage ne soit dissous.

Donné à Bruxelles, le 22 novembre 1939.

LEOPOLD

PAR LE ROI :

Le Ministre de la Justice,

E. SOUDAN.

ART. 3.

De Belgische vrouwen die den staat van Belg verloren hebben ten gevolge van haar huwelijk met een vreemdeling of ten gevolge van de verwerving van een vreemde nationaliteit door haar man, kunnen, binnien drie jaar te rekenen van den dag van het kracht worden van deze wet, de Belgische nationaliteit herkrijgen door een verklaring afgelegd op de bij artikel 22 van de wet van 15 Mei 1922 bepaalde wijze.

Het voordeel van dit artikel wordt ontzegd aan de vrouwen die enkel door een eerste huwelijk Belg waren geworden en, zoolang de Fransch-Belgische overeenkomst van 12 September 1928, goedgekeurd bij de wet van 7 Mei 1929, van kracht zal blijven, aan de Belgische vrouwen die bij toepassing van die overeenkomst de Fransche nationaliteit verkregen hebben, tenzij, in dit laatste geval, het huwelijk ontbonden is.

Gegeven te Brussel, den 22 November 1939.

LEOPOLD

VAN 'S KONINGS WEGE :

De Minister van Justitie,

E. SOUDAN.

SESSION 1939-1940.		I	ZITTINGSJAAR 1939-1940.
Projet, N° 31.	13 février 1940.	13 Februari 1940.	Ontwerp, Nr 31.
<p>PROJET DE LOI complétant l'article 64 du Code civil et l'article 4 de la loi coordonnée sur la nationalité, et accordant un nouveau délai pour recouvrer la nationalité belge aux femmes qui l'ont perdue par suite de leur mariage avec un étranger ou par suite de l'acquisition par leur mari d'une nationalité étrangère.</p>			<p>WETSONTWERP waarbij artikel 64 van het Burgerlijk Wetboek en artikel 4 van de samengeschakelde wet op de nationaliteit worden aangevuld en waarbij aan de vrouwen die, ten gevolge van hun huwelijk met een vreemdeling of doordat hun echtgenoot een vreemde nationaliteit heeft verworven, de Belgische nationaliteit hebben verloren, een nieuwe termijn wordt toegestaan om de Belgische nationaliteit te herkrijgen.</p>
<p><u>AMENDEMENT</u> présenté par <u>Mme BLUME-GREGOIRE</u></p>			<p><u>AMENDEMENT</u> door <u>Mevrouw BLUME-GREGOIRE</u> voor- gesteld.</p>

ARTICLE PREMIER.

APRES LES MOTS :

Il ne peut être célébré avant le 30e jour si la future épouse n'a pas la nationalité belge....

AJOUTER CE QUI SUIT :

....et fait à cette date l'objet d'un arrêté d'expulsion.

EERSTE ARTIKEL.

NA DE WOORDEN :

Het mag niet voltrokken worden voor den dertigsten dag, indien de toekomende echtgenoot de Belgische nationaliteit niet bezit...

TOEVOEGEN HETGEEN VOLGT :

....en, op die datum, het voorwerp van een bevel tot uitzetting uitmaakt.

Is. BLUME.

Chambre des Représentants

Kamer der Volksvertegenwoordigers

ZITTINGSJAAR 1939-1940.	II	SFSESSION 1939-1940.
Ontwerp, Nr 31.	Vergadering van 27 Februari 1940.	Séance du 27 février 1940.

WETSONTWERP waarbij artikel 64 van het Burgerlijk Wetboek en artikel 4 van de samengeschakelde wet op de nationaliteit worden aangevuld en waarbij aan de vrouwen die, ten gevolge van hun huwelijk met een vreemdeling of doordat hun echtgenoot een vreemde nationaliteit heeft verworven, de Belgische nationaliteit hebben verloren, een nieuwe termijn wordt toegestaan om de Belgische nationaliteit te herkrijgen.

AMENDEMENT door den heer GOETGHEBEUR voorgesteld.

ART. 3.

TUSSCHEN DE EERSTE EN DE TWEEDEN ALINEA BIJVÖEGEN :

Dit voordeel zal ten allentijde kunnen bekomen worden door de vrouwen, van Belgische herkomst, die sinds een jaar verlaten zijn door hun echtgenoot van vreemde nationaliteit.

K. GOETGHEBEUR.

TOELICHTING.

De wetten op de naturalisatie vereischen voor de vrouwen, een aanpassing aan de omstandigheden. Het uitgebreid internationaal verkeer doet de gemengde huwelijken aanzienlijk stijgen. Wanneer dergelijke huwelijken ongelukkig uitvallen, dan is de vrouw steeds het slachtoffer. De vreemdeling kan zich gemakkelijk en schaamteloos ontmaken van de vrouw waarmede bij de verbintenis heeft aangegaan.

Het gevolg daarvan : de vrouw komt opnieuw in haar vaderland te recht, doch als vreemdelinge. Te midden haer ongeluk en bekorting moet ze nog op den koop toe een vreemdelinge taxe betalen.

Zij had wel is waar de kans binst de eerste zes maanden van haar huwelijk hare nationaliteit te vrij waren; maar men kan daarnvens ook de vraag stellen of het wel gewenscht is dat de gehuwde vrouw in haar nieuw vaderland als een vreemdelinge zou leven.

PROJET DE LOI complétant l'article 64 du Code civil et l'article 4 de la loi coordonnée sur la nationalité, et accordant un nouveau délai pour recouvrer la nationalité perdue par suite de leur mariage avec un étranger ou par suite de l'acquisition par leur mari d'une nationalité étrangère.

AMENDEMENT présenté par M. GOETGHEBEUR.

ART. 3.

INSERER ENTRE LE PREMIER ET LE DEUXIEME ALINEA CE QUI SUIT :

Ce bénéfice pourra être obtenu de tout temps par les femmes d'origine belge, abandonnées depuis un an par leur mari de nationalité étrangère.

JUSTIFICATION.

Les lois sur la nationalité exigent pour les femmes une adaptation aux circonstances. Le trafic international a contribué, dans une forte mesure, à l'augmentation des mariages mixtes. Lorsque ces mariages tournent mal, c'est toujours la femme qui en est la victime. L'étranger peut abandonner facilement et sans honte la femme avec laquelle il a contracté mariage.

Il en résulte que la femme retourne dans sa patrie, mais en étrangère. Malgré ses revers et sa détresse elle doit payer la taxe sur les étrangers par surcroit.

Elle aurait pu sauvegarder sa nationalité pendant les six premiers mois de son mariage; mais on peut se demander s'il est souhaitable que la femme mariée conserve sa nationalité d'origine dans sa nouvelle patrie.